

Dictamen en relació amb la consulta formulada per un Ajuntament sobre la possibilitat d'instal·lar càmeres al camp de futbol de titularitat municipal amb la finalitat de retransmetre els partits en directe

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'un Ajuntament en el que es demana que l'Autoritat emeti un dictamen per valorar si la possibilitat d'instal·lar càmeres al camp de futbol de titularitat municipal amb la finalitat de retransmetre els partits en directe pot suposar una vulneració de la legislació sobre protecció de dades i, si escau, els requisits a què ha de subjectar-se.

En concret, exposa que el club de futbol que utilitza les instal·lacions del camp de futbol de titularitat municipal ha comunicat a l'Ajuntament que una empresa els ha ofert instal·lar un sistema de càmeres per a poder retransmetre en directe els partits de futbol, així com per enregistrar les imatges i treballar aspectes tècnics a posteriori.

Atesos els dubtes en matèria de protecció de dades que aquest sistema planteja a l'Ajuntament, es va requerir el club perquè es retiri la càmera instal·lada i es sol·licita dictamen a aquesta Autoritat.

Analitzada la consulta, que s'acompanya d'una comunicació del club de futbol a l'Ajuntament, un escrit de l'empresa que ha instal·lat el sistema, una fotografia d'una càmera instal·lada al camp de futbol, i el requeriment de l'Ajuntament al Club de futbol de retirada de la càmera instal·lada, i d'acord amb l'informe de l'Assessoria Jurídica emeto el següent dictamen:

I

(...)

II

La primera qüestió que cal analitzar és la competència d'aquesta Autoritat en relació amb el tractament de dades descrit a la consulta.

Pel que es descriu a la consulta, l'entitat responsable de la instal·lació del sistema no seria l'Ajuntament sinó el club de futbol. Alhora es desprèn també que la gestió d'aquest sistema no la duria a terme directament el club sinó que s'encarregaria a una empresa.

D'acord amb l'article 3.d) de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), s'ha de considerar responsable del tractament la persona o entitat, pública o privada, que decideixi sobre la finalitat, l'ús i el contingut del tractament.

En el cas que ens ocupa, qui decideix sobre la instal·lació del sistema, la seva finalitat i les condicions en què es durà a terme sembla que serà el club de futbol. Per això, s'ha de considerar que serà el club el responsable del tractament. Això sens perjudici de les facultats que, com a titular de les instal·lacions esportives, li puguin correspondre a l'administració municipal.

Tenint en compte això, s'ha de dir que la competència en relació amb el tractament de dades que dugui a terme el club de futbol no correspon a aquesta Autoritat sinó a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD), d'acord amb els articles 41 de l'LOPD i 3 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. Serà, per tant, l'AEPD qui haurà de pronunciar-se sobre les condicions que ha de complir la instal·lació i actuar com a autoritat de control en relació amb el dit tractament.

No obstant això, d'acord amb els esmentats articles, l'Ajuntament sí que està dins les entitats incloses en l'àmbit d'actuació d'aquesta Autoritat, per la qual cosa, d'acord amb l'article 5.o) de la mateixa Llei 32/2010, correspon a aquesta Autoritat respondre les consultes que li formuli l'Ajuntament en relació amb la protecció de dades de caràcter personal.

III

Tal com ja es va exposar en el dictamen CNS 3/2015 al qual es refereix la consulta, l'LOPD és d'aplicació *"a les dades de caràcter personal registrades en suport físic, que les faci susceptibles de tractament, i a qualsevol modalitat d'ús posterior d'aquestes dades pels sectors públic i privat"* (article 2.1), entenent per dada de caràcter personal *"qualsevol informació referent a persones físiques identificades o identificables"* (article 3.a).

L'article 5.1.f) del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament de la LOPD (en endavant, RLOPD) afegeix que és dada de caràcter personal *"qualsevol informació numèrica, alfabètica, gràfica, fotogràfica, acústica o de qualsevol altre tipus que concerneix persones físiques identificades o identificables"*.

Així mateix, cal tenir en compte que s'entén per tractament de dades personals *"les operacions i els procediments tècnics de caràcter automatitzat o no, que permetin recollir, gravar, conservar, elaborar, modificar, bloquejar i cancel·lar, així com les cessions de dades que derivin de comunicacions, consultes, interconnexions i transferències"* (article 3.c) de la LOPD).

Per tant, l'enregistrament i la retransmissió de les imatges de les persones que es trobin en les instal·lacions esportives municipals esmentades, sempre que aquestes persones siguin identificades o identificables, constitueix un tractament de dades personals que, com a tal, haurà de respectar els principis i garanties establerts a la LOPD.

D'acord amb l'article 6 de la LOPD, el tractament de les dades de caràcter personal requereix el consentiment inequívoc de l'afectat, llevat que la llei disposi una altra cosa (apartat 1). I, en

concret en relació amb la retransmissió, que constitueix una comunicació de dades (art. 3.i) LOPD), l'article 11 de la mateixa LOPD també exigeix consentiment o una altra habilitació legal per a poder comunicar-les.

Recordar, al respecte, que el dret a consentir la recollida i tractament de les dades personals és un element essencial del dret fonamental a la protecció de dades personals (article 18.4 CE).

Així ho ha recalcat la Sentència del Tribunal Constitucional 292/2000, de 30 de novembre, en el seu fonament jurídic setè:

“en esencia, el contenido del derecho fundamental a la protección de datos, consiste en un poder de disposición y de control sobre los datos personales que faculta a la persona para decidir cuáles de estos datos proporcionar a un tercero, sea el Estado o un particular, o cuáles puede este tercero recabar, permitiendo también al individuo saber quién posee esos datos personales y para qué, pudiendo oponerse a esa posesión o uso. Estos poderes de disposición y control sobre los datos personales, que constituyen parte del contenido del derecho fundamental a la protección de datos se concretan jurídicamente en la facultad de consentir la recogida, la obtención y el acceso a los datos personales, su posterior almacenamiento y tratamiento, así como su uso o usos posibles, por un tercero, sea el Estado o un particular.”

En la consulta s'exposa que la finalitat de la instal·lació del sistema de càmeres és retransmetre en directe els partits de futbol així com enregistrar les imatges per treballar aspectes tècnics a posteriori.

Ens trobem davant una captació d'imatges que no pot qualificar-se com un tractament que formi part de l'àmbit personal, privat o domèstic de la persona que l'efectua (per exemple, l'enregistrament d'aquestes imatges per part dels familiars de les persones que participen en els partits com a record), tractament que, cas de concórrer, restaria exclòs de la normativa de protecció de dades (article 2.2.a) LOPD). Per tant, el tractament que es pretén dur a terme estaria sotmès a la normativa de protecció de dades.

Tal com ja s'apuntava al dictamen CNS 3/2015, atès que el tractament pretès afectaria el dret a la pròpia imatge de les persones que es troben en les instal·lacions municipals practicant esport, convé fer referència, en aquest punt, a la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge (en endavant, LO 1/1982).

Aquest dret a la pròpia imatge es pot definir com un dret que té *“cada individu a que els demás no reprodujeixin els caràcters essencials de la seva figura sense el consentiment del subjecte, de tal manera que tot acte de captació, reproducció o publicació per fotografia, film o un altre procediment de la imatge d'una persona en moments de la seva vida privada o fora d'ella suposa una vulneració o atac al dret fonamental a la imatge, com també ho és la utilització per a fins publicitaris, comercials o de naturalesa anàloga”* (STS de 27 de març de 1999).

D'acord amb l'article 7 de la LO 1/1982, té consideració d'intromissió il·legítima en el dret a la pròpia imatge, entre d'altres supòsits, *“la captación, reproducción o publicación por fotografía, filme o cualquier otro procedimiento, de la imagen de una persona en lugares o momentos de su vida privada o fuera de ellos, salvo los casos previstos en el artículo 8.2.”* (apartat 5).

En aquest precepte s'estableix que el dret a la pròpia imatge no impedirà *“la información gráfica sobre un suceso o acaecimiento público cuando la imagen de una persona determinada aparezca como meramente accesoria”* (apartat c).

El Tribunal Suprem vincula l'accessorietat d'una imatge a la recognoscibilitat dels subjectes que en ella apareguin, a la major o menor proporció que ocupen en la fotografia, o tractant-se d'imatges en moviment –com seria en aquest cas-, a l'aparició d'aquests subjectes fugaçment o en un segon pla. Per al Tribunal, la intromissió quedaria justificada en la mesura en què la imatge és captada de manera accidental i secundària en relació amb la resta de la informació gràfica en què s'insereix (STS de 22 de febrer de 2007).

En cas contrari, és a dir, si les imatges de persones físiques identificades o identificables captades en aquests espais en què té lloc un esdeveniment públic no apareguessin de manera merament accessòria, caldria comptar amb el consentiment dels afectats (article 6.1 LOPD).

Cal tenir en compte, a més, que la retransmissió d'un encontre esportiu pot tenir cabuda en la llibertat d'informació reconegut a l'article 20.1 CE, per la qual cosa aquest precepte constitucional habilitaria també el tractament dut a terme.

D'acord amb aquests preceptes, la captació i l'enregistrament d'imatges de persones físiques identificades o identificables en les instal·lacions esportives municipals que disputen un encontre esportiu, per part del club que gestiona les instal·lacions, podrien quedar habilitats per aquestes lleis.

Qüestió diferent seria el cas dels entrenaments que s'efectuïn en les instal·lacions municipals. En aquest cas no sembla que puguin considerar-se com un “esdeveniment públic” i el seu enregistrament clarament comportaria la captació continuada i no accessòria de les imatges de les persones que els efectuen i que poden tenir al respecte unes justificades expectatives de privacitat. En el cas dels entrenaments, no es podria considerar que les previsions de la LO 1/1982 seria una habilitació legal suficient als efectes de permetre el tractament sense consentiment dels afectats.

Per altra banda, d'acord amb l'article 4 de l'LOPD només es poden tractar les dades que siguin adequades, pertinents i no excessives en relació amb l'àmbit i la finalitat per a la qual s'hagin obtingut. Això comporta que, d'acord amb aquest principi, les imatges captades s'hagin de limitar a la captació dels aspectes rellevants per a la retransmissió dels encontres o per preparar aspectes tècnics, però no la captació permanent d'altres aspectes com ara la captació del públic o espais contigus, llevat que es tracti d'una captació merament accessòria o incidental.

IV

Més enllà del fet que la captació i retransmissió de les imatges de partits pugui trobar habilitació a la llei en els termes esmentats, és necessari recordar que l'entitat responsable del tractament haurà de donar compliment a un seguit d'obligacions com ara crear el fitxer corresponent i notificar-lo a l'autoritat de protecció de dades que sigui competent (que serà l'AEPD si l'entitat responsable és el Club de futbol), establir un contracte d'encarregat del tractament amb

l'empresa que intervingui en la gestió del sistema, atendre els drets de les persones afectades (accés, rectificació cancel·lació i oposició) i oferir suficient informació a les persones afectades.

Pel que fa a la necessitat de creació de fitxers i a la seva notificació al Registre de protecció de dades, s'ha de fer notar que el nou Reglament General de Protecció de Dades 2016/679, de 27 d'abril del Parlament Europeu i del Consell, ha suprimit la seva exigibilitat. Però cal tenir en compte que atès que l'article 99.2 estableix que el Reglament no serà aplicable fins el 25 de maig de 2018, segueix vigent fins aquella data l'obligació de crear i notificar el fitxer, d'acord amb l'article 26 de l'LOPD.

Pel que fa al deure d'informar, s'ha de recordar que, amb independència que les imatges es captin amb el consentiment de la persona afectada o amb una altra habilitació, com seria el cas de l'habilitació legal examinada, s'ha d'informar les persones afectades. En concret, l'article 5.1 de l'LOPD, estableix que cal informar:

- “a) De l'existència d'un fitxer o un tractament de dades de caràcter personal, de la finalitat de la recollida de les dades i dels destinataris de la informació.*
- b) Del caràcter obligatori o facultatiu de la resposta a les preguntes que els siguin plantejades.*
- c) De les conseqüències de l'obtenció de les dades o de la negativa a subministrar-les.*
- d) De la possibilitat d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició.*
- e) De la identitat i la direcció del responsable del tractament o, si s'escau, del seu representant.”*

El compliment del deure d'informació també és un aspecte essencial del dret a la protecció de dades, tal com recull la STC 292/2000, citada anteriorment:

“(...) Y ese derecho a consentir el conocimiento y el tratamiento, informático o no, de los datos personales, requiere como complementos indispensables, por un lado, la facultad de saber en todo momento quién dispone de esos datos personales y a qué uso los está sometiendo, y, por otro lado, el poder oponerse a esa posesión y usos.

En fin, son elementos característicos de la definición constitucional del derecho fundamental a la protección de datos personales los derechos del afectado a consentir sobre la recogida y uso de sus datos personales y a saber de los mismos.”

Tot i que en el cas que ens ocupa no es tracta de càmeres vinculades a finalitats de vigilància, es pot tenir en compte, per analogia, la Instrucció 1/2006 de 8 de novembre, de la Agencia Española de Protección de Datos, sobre el tratamiento de datos personales con fines de vigilancia a través de sistemas de cámaras o videocámaras, en ser el club de futbol una entitat inclosa al seu àmbit d'actuació (no així l'Ajuntament, que estaria dins l'àmbit d'actuació de l'APDCAT i per tant sotmès a la Instrucció 1/2009, de 10 de febrer, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, sobre el tractament de dades de caràcter personal mitjançant càmeres amb fins de videovigilància).

L'article 3 d'aquesta Instrucció estableix el següent:

“Los responsables que cuenten con sistemas de videovigilancia deberán cumplir con el deber de información previsto en el artículo 5 de La Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre. A tal fin deberán:

a) Colocar, en las zonas videovigiladas, al menos un distintivo informativo ubicado en lugar suficientemente visible, tanto en espacios abiertos como cerrados y

b) Tener a disposición de los/las interesados/as impresos en los que se detalle la información prevista en el artículo 5.1 de la Ley Orgánica 15/1999.

El contenido y el diseño del distintivo informativo se ajustará a lo previsto en el Anexo de esta Instrucción.”

Per tant, es podria complir amb l'esmentat deure d'informació amb la col·locació de cartells a l'entrada o entrades de les instal·lacions esportives, juntament amb l'existència d'impresos a disposició de les persones afectades que continguin tota la informació de l'art. 5 LOPD.

Tot això sense descartar que també puguin ser admissibles altres mitjans per informar les persones afectades.

En qualsevol cas, atès que el tractament formaria part de l'àmbit d'actuació de l'AEPD, seria aquella Autoritat de control la que hauria de determinar la forma com s'ha de donar compliment al deure d'informació i la resta d'obligacions en aquest context.

D'acord amb les consideracions fetes en aquests fonaments jurídics en relació amb la consulta plantejada en relació amb la possibilitat d'instal·lar càmeres al camp de futbol de titularitat municipal amb la finalitat de retransmetre els partits en directe, es fan les següents,

Conclusions

La captació, l'enregistrament i la retransmissió en directe dels partits de futbol, constitueix un tractament de dades de caràcter personal que pot trobar habilitació en el consentiment de les persones afectades o en una altra norma amb rang de llei, com ara la llibertat d'informació (art. 20.1 CE) o l'article 8.2.c) de la Llei orgànica 1/1982, en la mesura que les imatges d'aquestes persones apareguessin com a merament accessòries en esdeveniments públics.

El responsable del tractament haurà de donar compliment a un seguit d'obligacions com ara crear el fitxer corresponent, notificar-lo a l'autoritat de control, establir un contracte d'encarregat del tractament amb l'empresa que intervingui en la gestió del sistema, atendre els drets de les persones afectades i informar les persones afectades.

En qualsevol cas, i en la mesura que el responsable del tractament seria el club de futbol, correspondria a l'Agencia Española de Protección de Datos actuar com a autoritat de control en aquest cas i determinar la forma en què s'ha de complir amb aquestes obligacions.

Barcelona, 19 de juliol de 2016